

TELEGRAFUL ROMANU.

Nº 80. ANULU XVI.

Sabiui, in 30 Septembre (11 Oct.) 1868.

Telegraful este de done ori pe septembra: joia si Dumineca. — Prenumeratia se face in Sabiu la espeditura foie pe afara la c. r. poste, cu bani gata prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiul prenumeratii pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/4, anu 6 fl. v. a.

Inseratate se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirulu, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitare de prenumeratii la

,Telegrafului Romanu“.

pre patrariul din urma (Octomvre—Decembrie) alu anului 1868. — Pretiul abonamentului pe 1/4 anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Transilvania si Monarhia austriaca 2 fl.

Pentru Principatul rom. unite si strainatate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intarzia cu tramitera prenumeratunilor.

Adresele ne rogam a se scrie curat, si epistolele de prenumeratii a ni se trame frante — adresandu-le deadreptul la

Editur“ „Telegrafului Romanu“
in Sabiu.

Evenimente politice.

Sabiui, 29 Septembrie

In liniștea politica de acemu numai Boem'a in launtrul monarhiei si Spania afara de monarhia atragu cu deosebire atentia publica. Cea dintai demonstrație continua de unu tempu in cōce. La una din aceste demunstriuni la care se adunaseră vre-o siepte mii de omeni fu insultata milita ce era acolo si unu suboficieru lovit cu o petra de cātra demunstranti impusca si rāni pre atacatorulu seu. Asemenea husarii comandati acolo fura siliti a face intrebuintare de armele loro. Mai multi politisti, se dice, secrete fura batuti si altele cā aceste. Diuariele din Vien'a aduca mai multe telegrame de asemenea cuprinsu si totu acele prognosticeza, ca regimul va fi necesitat a intrebuinta publicarea dreptului martiale seu statariu déca escesele de felul acesta nu se voru domoli.

Despre ministerialu de dincolo de Lait'a aflam, ca inca nusi are presiedintele seu. In dilele treute anuntia unu telegramu (H. Ztg.) ca principale Adolfs Auersperg, fratele fostului ministru presiedinte Carlos Auersperg, a refusatu de a primi portofoliu. Contele Taaffe, care porta interinstice presidiul se vede a nu putea suplini pro antecessorele seu. Elementele cabinetul paru a nu ave destula omogenitate pentru cā sa pote consumi unele eu altele. Acēst'a inse face possibila ivirea atatoru conflictie intre ministeriu si locutitoru, cari se termina parte cu invingerea locutitorilor (Lasser in Tirolu) parte cu delaturarea lui din posturi (Goluchoski in Galiti'a.)

Locutitorul galitanu Goluchowski a facutu sensatiune cu o cuventare a sea in diet'a Galiti. Densulu vorbesce de viitorul Polonie afara de Austria si arata ca polonii din Galiti suntu o parte intregitoria a Polonei. Espectoratia acēst'a se dice ca a datu ansa la sistarea caletoriei, despre carea vorbescu diuariele din Pest'a: ca monarchulu nu sa dusu cā imperatu alu Austriei in Galiti, inse va merge din Pest'a cā rege alu Ungariei.

Dincōce de Laita lucrurile paru mai mulcomite. Ne atrage atentia nostra cuventarea lui Deak ce o rostii colegilor sei la ocasiunea cāndu acestea i gratulara la diu'a onomastica.

„Nu voi sa afirmezu“ dice Deak, „ca noi nu am fi avut dorintie mai cutazetorie; intre voia si dorintia inse e o deosebire mare. Omului e permis a dorii totu ce-i imaginéza fantasi'a, a voi insa, numai aceea ce ne sta in putere de a si realisă. Cine voiesce mai multu decātu pote realisá, voi'a acelui'a e o pura vanitate.“ Dupa aceste vorbesce despre finirea laborei incepute, intielege sessiunea die-

tala si atinge si despre impregiurarea aceea, cāndu sōrtea tierei s'arn concrede altora, aadea din celealte partide. Mai insemnatul din totu responsul acesta e amintirea ce o face pentru casulu, cāndu impregiurările aru muta basea pre care stādi tiéra, si care e bine alésa dupa parerea sea, atunci s'aru puté intemplá cā tiéra sa piéra. Acesta cuvinte in gura lui Deak suntu de mare insemnata.

In Spania a invins revolutiunea pre deplinu. Regin'a a parasit u teritoriul regatului ei demultu, si se asta in Francia. De aci s'a mai intorsu odata cu unu protestu, contra revolutiunei si contra cuceririlor acelei'; protestul ei insa va remanea fāra de efectu, cāci trupele, cari fusese tramise contra revolutiunilor, in locu de a da in ei, fraternis'au pre intrecute si inmultiau sîrurile revolutiunei. Cei mai multi, dintre emigranti suntu dejā reintorsi in patria si occupa posturi insemnate. Alte nelinisciri nu s'au intemplatu in nici o parte decātu ca insemente regale s'au luat josu de pre cladirile publice. Serrano unul, dintre cei dintai capi ai revolutiunei a luat potestatea suprema in māna si s'a insarcinat a compune unu ministeriu pāna la adunarea constituanta, careva va decide mai departe in sōrtea Spaniei, care va decide form'a guvernamentului de acolo.

Diuaristic'a europēa intrēga aplauda acēst'a revolutiune. Nici o voce macaru de compatimire nu se aude pentru suveran'a cadiuta; din contra epitele mai scandaloso: si tribne, incātu din aceste resulta, ca viata reginei a fostu unu cursu de vitiuri, de immoralitati, ce desonesteza pre orice femeia,

Unu diuariu nou a aparutu dela casarea regimului de pāna aci. Acel'a e intitulat „uniunea iberica.“ Acēst'a eo dorint'a a multor'a, ca Spania si Portugali'a, cari se asta pre aceea-si peninsula iberica sa se contopescu intr'uno statu si dupa unii sub dinasti'a Braganza. Se dice ca cu acēst'a aru fi de acordu si Napoleonu imperatulu Franciei.

Realisaseva acēst'a; remaneva Spania de sine; luasi-va unu monarcu si pre cine; primiva form'a republicana de guvernamento alu seu: tōte aceste nu le putem sci si op.niunile diuaristicei nu suntu normative, pentru aici va ave sa vorbesca adunarea constituanda.

Dupa „Times“ in Madridu s'a constituitu junta definitivu si e compusa din 14 progresisti, 9 unionisti si 7 democrati.

Dupa acēst'a compunere a juntei aru presupune cineva ca partidele aceste pronunciate voru periclitā opera revolutiunei facute cu atât'a inlesnire. Era chiaru si opinionea multoru, ca indata ce aceste partide voru fi returnatu pre inimicul comunu, dinasti'a, se voru incaieră ele intre sine. Pāna acum inse domnesc armonia cea mai bona intre capii de partide si e sperantia, ca si in viitoru va fi asia. Entusiasmulu, despre care cetimua a cuprinsu pre poporulu din Madridu, la 7 Oct. mai cu séma, trebuie sa fia unu simtiu alu poporulu spaniolu de armonia intre corifei miscărilor din urma, de alta parte chiaru candu aru si nescari inclinari spre spiritu de partida, bucuria poporului trebuie sa lu nadusiasca.

Prim a sositu in Madridu in 7 octobre la 2 ore. Entusiasmulu poporului nu se pote descrie. De tōte pārtile se presentara deputatiunile. Suit'a lui Prim se compunea din reprezentanti ai armatei, marinei si alte corporatiuni. Mai multu de patru ore a trebuitu sa tréca, pāna cāndu ductul a pututo pasá prin celate. Inaintea locuinției lui Prim si inaintea la Puertadel Sol l'au salutat deputatiuni din partea, francesilor, italianilor si elvetianilor ce vietuesc aici.

Prim a rostitu de pre balconulu palatului ministerului de interne o cuventare insufletitoria cātra popuru. Elu a disu, ca se asta in legatura strinsa cu Serrano, poporul si armata suntu liberales, intielegerea barbatilor trebuie sustinuta, in fine ca invingerea revolutiunei e de a se multiam lui Serrano si tuturor generalilor esilati.

Dupa aēst'a Prim si Serrano se imbratiosieza. Sera a fostu iluminatiune splindida.

Gouvernul Angliei a si datu instructiuni tra misului seu in Madridu, cum are sa se pōte satia cu stramutările din Spania si satia cu guvernul celu nou. In principiu Anglia nu se va opune nici unei combinatiuni, ce si-o va statori poporul spaniolu, presupunendu ca combinatiunea nu va cuprinde lucrurile acele in sine, cari sa pericliteze referintele pacinice ale tierei in afara. Anglia a datu inviatuine acēst'a tramisului seu fiindu de convingere ca si Francia se va pune pre acel'a-si terenu.

Mai grea positiune va ave tramisul austriacu, pentru ca, dupa cum intielegem din diuari, densulu are sa apere numai interesele suditilor, austriaci, déra sa nu se ingagieze in nici o privintia cu regimul celu nou.

Dela Spania facem o sōritura si trecem la Dani'a. De acolo aflam din cuventarea de a regelui urmatorele date interesante: E greu de a intielega credint'a, ca Prussi'a in mai multe renduri au aratat inclinare spre transgressiunea pācei de Praga; intr'aceea spre norocirea ei si-a adusu aminte de descoperirea cu doar a galbenului. Prussi'a scie fōrte bine, ca noi inca suntemu decisi a sustiné pacea de Praga in onore si nu ne amu inovit cā se o vedem u vatemata cu pagub'a nōstra. Cea din urma dorintia a Franciei e sustinerea pācci.

Mai adauge regele danezu, ca pregatirile Franciei suntu numai demandate de straformarea armelor si da nōuele referintie a le Europei. Inētul pentru crescerea Prussiai, e engrigitu prin tratate si acēst'a e garant'a destula, pentru ca scie regele bine ea tratatele nu se voru calea fāra de a se pedepsi calcatori.

Ni se trame urmatoriul discursu rostitu de dlu Prof. gimn. din Brasovu Ioann Pope'a cu ocasiunea serbarei Santei Sofiei a patronei Gimnasiului gr. or. romānu de acolo. Eata discursulu:

Onorata adunare!

Onorabili domni si domne! Unu geniu nevedutu este, care anuncia astadi inimilor si spiritelor nōstre sosirea dilei epocale pentru intregu corpulu nostru naionalu brasoveanu! Cāte suveniri, cāte simtieminte nu se reproduc in internul nostru in aceste momente sacre! Astadi ne simtimu transportati pre aripele fantasiei in acele regiuni ale trecutului, cāndu inainte cu 17 ani se inaugura sadirea unei semintie in acestu pamentu binecuventat, din care cu tempulu avea sa resara si sa se desvolte incetu cu incetul frumosulu pomu alu virtutilor si sciintielor! In acēsta dī se pusera fundamentele culturei si ale umanitătiei, pentru care este destinat omulu. Siepte-spre-dieci ani suntu, de cāndu nisce cetatieni respectabili brasoveni, plini de zelu pentru binele natiunei loru, petronsi de acelu adeveru, ca viitorul este proprietatea numai aceloru natiuni, cari se radima pre o putere morală, intelectuala, se resolvara sa radice cu puteri unite si devote, insa cu mari sacrificie, măretiulu edificiu alu acestui gimnasiu.

Acestea suntu momentele, onorabili domni, sub a cāroru impressioni ne adunaremua cu totii in sal'a acestui gimnasio. Vomu sa celebrāmu in acestu sanctuaru memoria, sa celebrāmu cultulu

geniului intelepciunii, carele a inspirat pre piosii fundatori pentru o opera asiā maréția. Acești geniu este originea, din care s'a desvoltat acestu sanctuar, și fundamentalul pre care jace acestu gimnaziu. Acești geniu, Sofi'a creștinismului, e întru celu viu, la ale căror ierarhii infloresc romii purtatori de fructele cele mai prețiose ale culturii și civilizației adeterminate; în a căror unde se scaldă cei slabii cu spiritul spre o viață nouă morală și intelectuală; elu e puterea voinei, carea învinge viciul, e focul amării adeterminate a individualului, familiei, patriei și națiunii, carele nimicesc totu egoismul particulariu, care atâtă și aprinde inimile omilor pentru totu ce este: bunu, dreptu, frumosu și nobilu. Sofi'a acestu geniu divin alu intelepciunii e legatură unităției, carea unește pre singuracii individi la unu locu, formându din ei unu corpua naționalu solidu și puternicu. Ferice de individi, ferice de poporele, cari primesc luminile ei ceresci, unu faru e pentru densile, care lumină de parte în intuneculu visorius. Fericiți, de trei ori fericiți acei barbati bine facitori, căci în trensii a aflat Sofi'a unu corpua și o locuita asiā durabila. De-si putien la numeru, dura tari prin perseveranța și legatura concordiei loru, învingendu și nimicindu egoismul loru, aprinsi numai de idealulu, la care credeau ei ca se poate înaltă cându-va națiunea loru prin cultură emanata din unu atare sanctuar, adusera în fintia aceea, ce storce în prezentu admiratiunea și recunoșcînta nu numai a noastră și a tuturor românilor din totu provinciele române, ci chiaru a ori-cărui streinu, liberu de pasiuni și ura națională.

Merita dura, onor. domni, sa celebrâmu memoriă și geniul acestor binefacatori ai nostri, și mediu ai națiunii intregi, merita sa ne aducem aminte cu pietate de densii. Ei prețuiau sciintele mai pre susu de totu, ei nutreau în sinulu loru convictiunea firma, ca poporul român n'are lipsă decât de invetiatura, de carte, pentru de a deveni unu dintre națiunile cele mai alese. Cartea a ferit pre români de perire în tempurile triste ale trecutului, credeau densii, cartea are de aci incolo nu numai sa-i scape de perire, ci mai multu, are sa-i duca pre o cale sigură către unu visorius splendidu.

„...care români despoiați de drepturile civili și politice, fura expusi persecutiunilor celor mai monstruoase judiciare, administrative, sociale, cari repusera pre omenei nostri transilvanii la trăpa legală de nisice dobișce fără cuvântu și fără voine. Veniti sa ne aretâmu demni și adeterminate stranepotii ai mosiloru și stramosiloru nostri brasoveni, cari înainte cu 290 ani, la an. 1560, în tempulu celor mai nefavorabili impregiurări, politice, infipseră drapelul limbii și culturii naționale pre pămentul Brasovului. Goresi, diaconul dela S: Nicolae, unul dintre acei evangeliști, fu capulu miscării literarie naționale in Transilvania. Mai multe cărti, cele mai prețiose odore ale literaturii noastre suntu fructul osteneleloru acestui neobositu și credinciosu sacerdote alu religiunii și alu literelor, alu bisericiei și alu naționalităției române. Veniti, disera ei, sa completâmu opera stramosiloru nostri, inceputa cu 290 ani mai înainte de noi, sa aducem templul minervei la perfectiunea, ce i se cuvine, sa scapâmu limbă și prin trens'a națiunea noastră de perirea, ce o amenintă impregiurările viitorie in cari ne aflăm.

Acăstă fiindu, domniloru, genes'a gimnasiului nostru, acestea fiindu ideile, dorintele și aspirațiile piosiloru fundatori ai acestui edificiu, cine dintre noi ar putea să indiferite pentru densii, nemultiemitoru, nerecunoscatoru alu însemnatelor servicii, fecute din parte-le binelui posteritatii loru? Nu, nu este nici unul dintre noi, carele sa nu privește cu mandria, cu sala națională la atari barbati devoti binelui publicu, intereselor celor mai vitali ale națiunii loru. Se nasce insa întrebarea, daca amu satisfacut dorintele drepte ale acestor barbati prin o simplă aducere aminte de ei și de faptele loru? de geniului, care i-a condus întru realizarea aspirațiilor loru legitime?

Ei dicu ca nu este destulu cu atât, se cere sa facem mai multu. Se cere sa facem și noi aceea, ce au facut și ei făța cu predecesorii loru omintii. Nu este destulu sa ne multiam înnumai cu o simplă contemplație a virtuilor loru, ci trebuie să ne silim, că ideile de cari au foste ei petrunsi, să ne petrunda, să ne inspireze și pre-

noi. Acăstă este serbatorea cea adeterminate a memoriilor loru, că spiritul progresului și insuflețirea loru pentru idealulu națiunii, pentru progresul națiunii în sciintie și moralitate, cari suntu strins legate unu de alta, — acelu spiritu, acea insuflețire sa petrunda și inimile noastre. Serbatorea acăstă sa fia serbarea renascerei și invierii noastre pentru o viață nouă spirituală. Nu este destulu numai sa învoim memorie acestor barbati, ci înainte de totu se cere că noi insuși sa ne învoim în spiritul și inimă noastră. Nu este destulu numai sa întrebâmu cine au fostu acei barbati, ce au fostu și ce au facut ei?, se cere să întrebâmu și ce facem noi?, de dezvoltâmu și noi zelul și interesul, ce l-au dezvoltat densii jertfindu-se pentru progresul națiunii loru. Barbati națiunii noastre îi onorâmu numai astfelii, de către ne unim strânsu unii langa altii, grupându-ne în giurul mamei generale națiunii a că copii adeterminate și sinceri ai ei. Acăstă sa fia parola noastră, a ne jertfi și noi la rendul nostru pentru interesele vitale națiunii. Astăzi tocmai e timpul a ne aduce aminte de o atare datoria, cându națiunea noastră începe să ea a aruncă unu poudă în cumpărătura visoriusului acestor tieri, cându ei încă își rezervă dreptul naturalu, conformu spiritului timpului de libertate, a se interesa mai seriosu de visoriusu existenției sale. Una popor, carele nu se inspiră la contemplarea faptelor barbătilorui săi, nare nici unu visorius, a inceputu să se descompune deja în prezentu și dilele existenției sele suntu deja numerate, era pre paginile istoriei n'are se remana decât o trista suvenire de densulu. Sa nu simu stationari în viata noastră națională, sa nu traim totu în trecutu, sa nu simu numai omeni ai trecutului, sa simu omeni ai presintelor și visoriusului totdeodata. Enthusiasmul nostru de faptele maretie ale trecutului sa-lu conservâmu, sa-lu potențiamu însă intru realizarea ideilor mari de progresul națiunii în totu directiunile vietii sele. Cu distincțiune suntemu chiamati noi Brasovenii, în mijlocul căroră a luat comerciul unu aventu asiā frumosu, cari suntemu membrii celor dințăi orasii mercantili transilvanu, a promovă prin aplicarea tuturor mediilor posibili, nu numai estinderă posibila a sciintelor gimnasiiali, asiā numite umaniore, ci a promovă totdeodata, în proporție

egală, în proporție egală, precum și în proporție egală, în proporție egală, membru fondatoru al unei industrii și alu unui comerciu rationalu. Industria și negoziul au fostu totdeună sub totu tempurile factori principali ai puterii materiale și spirituale a unui popor. O privire mai deaproape în oficinele și etablimentele mercantile ale Engliterei, Franției și Germaniei ne probăză până la evidenția adeterminatei acestor assertiuni. Daram ce să mergem asiā de departe domnilor, să aruncâmu privirele noastre numai la fratrii nostri din România. O tiéra necunoscută mai eri alătueri ochilor Europei decât de o tiéra barbara, selbatica, a ajunsu în prezentu să fi destulu de respectată în Occidentul Europei; progresele sele sociale și politice suntu astăzi aprețuite generalmente nu numai de poporele române consangene, ci chiaru de Germani, unu popor destulu de cultu, dura streinu și cu mai putine simpatii pentru români.

Aventul României în cultura și civilizație e domnilor, ce a indemnătu o mână asiā abila, a celui dințăi istoricu alu Engliterei, Macaulay a prezentat un tablou istoric criticiu despre Români, plinu de meritu, ochilor Europei culte. Si cui are de a multa România acăstă poziție a sea? Care este acea putere ce da acestui statu unu atare coloritul placutu? Cercetându mai deaproape ne vomu convingea că comerciul este aceea putere, comerciul este masina ce mână rătăcă vietii politice și sociale în acestu statu către unu progresu frumosu, lasandu tările noastre cu multi pasi indereptu, grătă stagnației și a mortietei ce domina cu distincțiune în afacerile ei mercantile. Sa ne dămu dura, domnilor, totu concursul nostru la o cultură pre base cătu de estinse, să punemu fundamentele unui progresu generalu alu naționii noastre: în moralitate, în arte și sciintie, industria și negoziu. Această este testamentul la satu nouă de fundatorii acestui edificiu.

Numai în chipul acestă se va documenta secunditatea spiritului loru de progresu lasatu nouă dreptă ereditate, numai asiā se va perpetua memoria, spiritul nostru în generaționile viitorie, numai asiā viață spiritului nostru în urmării noastri inflăcarandu înimile loru pentru idealele, de cari au fostu capabili spiritele și inimile noastre spre binele și ferirea națiunii.

Conferinție invetiatoresci

generală din Protopopiatul în
tâiului Brasovului.
(Capetu).

Apoi asiā au deshusu Reverend. DD. Protopopu, Iosifu Baracu, conferinție prin o cuventare adeneu petrundjetore, camu de intelepsu următoriu: mai întâi binevenită pre invetiatorii presenti și arata multamirea cu zelul și progresul pre calea perfectiunării loru, ea adere dela intemeierea conferințelor inv. prin Excelența Sea Parintele Archiepiscu și Metropolitul Andrei Barbu de Sighișoara incocă — toti cei presenti exprimă acă din adevărul animei cu veselie unu întrețu: „Sa traiasca!“ — a observat, cum ca inv. au mai mare deosebitate în portarea oficiului loru, să au facutu prin conferinție mai apti, mai demni de înaltă loru chiamare; provoca pre inv. să pasăsca dar înainte cu zelul celu frumosu, de care ii vedea insuflețiti, pre calea acăstă a conferințelor; dar că sa devina conferințele totu mai interesante, să cetește co baibatia opuri pedagogice bune, invetia din ele și experiențele, pre cari le au facutu autorii aceloră pre cîmpulu culturii și educationii tinerimii prin scoli. Arata mai incolă, că de către cumpărarea de cărti pedagogice corespondentore este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Brasovu și la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potențiali ai culturei este în stare, a lucra cu rezultatul la ridicarea poporului, la fericirea lui. Apoi le observa că nu este oficiu pre pamant, alu căruia rezultatul sa aterne asiā de tare dela semițiu, cu care se implinesc, că oficiul invetitorilor este grea pentru indivizi cu atâtă se voru putea usură inv. în privința acăstă mai multu, de către impreuna cu Parochii locali, că Inspectorii scolari voru forma societăți de lectura și bibliotecii ale scărelor respective (după cum s'au facutu acăstă la scăla capitala din Satulung); căci diligintă Preoților și Invetitorilor este speranța fericirii poporului și națiunii noastre; Preoții și Invetitorii suntu cei mai dintâi, cari au sa risipescă intuneculu nesciintiei și ignoranței; inteligenția națiunii numai prin acești doi factori potenț

a sei sa deea seama despre cuvintele si formele discerilor, pre care le poseda, apoi a si le mai aplică.

Acătă este scopulu realu alu esercitelor intuitive.

Deci prin esercitările intuitive are sa se deprindă si preceperea elevului intru a cuprinde cu chiaritate, observă cu cunoștință, a lăua sămă, a descoperi si a consideră, si prin aceea a se impoteri intru a căută cu privire agera si deprinsa la totu, ce i se ivesce înaintea simțiurilor.

Întârirea, deprinderea, colțivarea preceperei si a poterii, de a cuprinde cu simțiurile, este scopulu formalu alu esercitelor intuitive.

Asupr'a midilöcelor, prin care se poate ajunge scopulu realu si formalu alu esercitelor intuitive si asupr'a urmării in instrucțiune au desbatutu inventatorii presenti in cinci conferințe.

Multimea si varietatea obiectelor naturale si artefacte din sferă, prin care sa conduca inv. pre elevi observându, culegându si reprezentându si învăținduse cu cuvinte, sū marcate pentru aceste conferințe cu următoarele: 1, odai'a de scola si lucrurile aflatōrie intrins'a, 2, scol'a ca atare, 3, cas'a parintescă, 4, starea casnică si familiare, 5, corpul omenescu dupre constituția lui din afară, 6, castigarea dizeritelor midilöce de nutrimentu si a materiilor de imbracaminte, 7, minerali, plante, animali, 8, satu, oras, 9, gradina, livezie, tierina, viile, padure, 10, tempurile dilei si ale anului, 11, form'a supr'a fetiei pamentului si calitatea lui, 12, apa, 13, aerul — ceriu.

Langa acestea su alaturata si tem'a: pregatiri pentru studiul Geografiei si Istoriei patriei.

Resultatul desbatelor asupr'a acestor a fù: 1. Inventatorul sa arate elevilor obiectul, cu care vré sa-i facă mai de aproape cunoscute; numai, incătu nu s'ar' poté acăt'a, sa le arate tablouri s. a.

Sa trateze despre obiectul cunoscute si de alte dati.

Sa vorbescă pre intielesu cu tonu chiaru si placutu.

2. Sa pasăse dela cele cunoscute la cele ne-cunoscute, dela cele de aproape la cele departe.

Sa privescă, sa numească obiectul, părțile, insușirile, form'a lui, materia, din care constă elu, originea, întrebuitărea lui, ce i se poate intemplă — ce poate face.

Asemenea, deosebirea obiectelor.

Dupa inchierarea desbatelor asupr'a acestor a in conferinția a cincia a cetătu Dlu conducerii disertatiunea Domniei sele asupr'a temei: cumu sa deprinda inv. pre elevi la moralitate si religiositate. Compunerea sū forte buna, stilul usioru si fluidu; inv. presenti o primira cu multiamita.

Conferința a siése fù menita pentru cetarea manualului intitulatu: Pregatiri pentru studiul Geografiei si Istoriei, intocmitu de Dlu Directoru alu scolei Capitali din Brasov, G. C. Bellissimus.

Dupace spuse pre scurtu cuprinsulu manualului, ceti din pasagele lui cele mai inseminate.

La pregatirile pentru Geografia face pre elevi cunoscute cu obiectele naturale, care i-încunju- ră si asiă cu elementele Geografiei fizice, apoi cu ale celor politice si cu unele din cea matematică.

La pregatirile pentru istoria incepe cu rajulu pamentescu, trece la imprastiarea omenilor preste supr'afat'a uscatului, numește unele popore de ale Asiei, Africei, Europei, da o schită despre sòrtea poporului evreescu, despre ceea a poporului român, vorbesce despre nașterea lui Christosu, despre popoarele din patria nostra, despre Ardealu sub regii Ungariei, sub principi proprii, sub imperiul Austriei.

Incheia cu starea lucrurilor acestor a din diu'a de adi.

Acestu manualu de forte mare interesu pentru scolele nòstre populari, a căruia lipsa pâna acum a facutu pre inventatorii seu sa lase din program'a loru elementele de Geografia si Istoria patriei cu totulu afară, seu déca no, sa si bata capulu cu dizerite cărti de felu acest'a, că sa si potă ajunge scopulu, l'au primitu inv. presenti cu cea mai mare placere; cu profunda atențione ascultara la cetitoru pâna la celu din urma pasajin sceltiu.

Dupa care Rev. DD. Protopopu, I. Baracu, inchieră conferințele prin nesecă cuvinte parintesci este dela anima si forte potrivite, alu căroru cu-prinsu er'a camu urmatorulu:

Si au aratatu multiamirea cu decurgerea conferințelor acestor a; au laudatul zelulu si intelept'a

portare a inv. manifestata si cu acésta ocașune; au mă turisit, ca aceste conferințe au fostu mai stralucite, că cele de pâna acum; au facutu pre DD. inv. atent, cătu suntu de folositore adunările nòstre la conferințele inv., si la ce fericire potu ajunge scolele nòstre continuânduse conf. inv. din anu in anu; ca aveam a multiam acăt'a marelui Barbatu alu bisericiei si natiunii nòstre Excelentiei Sele Parintelui Archiepiscopu si Metropolitu, Andrei Baronu de Siagun'a. Carele ne au pusu pre calea acăt'a a desvoltării; multiam D. Dloru Onoratori, cari au fostu de fatia la conf.; au laudatul pre DD. Parochi, cari s'au distinsu cu z'lulu, ce l'au aratatu in privința inaintării scolei cu aceea, ca au lăsatu parte activa la conferințele inventatoresci s. a.

Brasovu, 21 Augustu, 1868.

unu român.

Dela universitatea sasescă:

In legatura cu celea comunicate de mine in nr. tr. 74 a "Telegrafului Romanu" amu de a observă; cumca in siedint'a universitatii tenua in 25 Sept. 1868 venindu la desbatere "Propunerea" deputatilor Sighișoarei, pentru compunerea unei "legi comunale" — si alegerea unei comisii spre acestu scopu, — dupa mai multe obiectiuni, s'au decis: că "Propunerea" respectiva sa se transpună comisiunei de 5 dejă alăsa, decidiendu-se totu odata inmultirea acelei comisii inca cu 2 membri.

Intre cesti doi membri se alăsa si unu român, in persóna deputatului Oresciei Michailu Dobo, si prin urmare comisiunea de 5, despre care s'au făcutu amintire in nr. 74 a "Tel. Rom.", s'au straformatu in o comisiune de 7, carea s'au si constituitu, alegandu-si de presedinte pre deputatul Bedeus, iéra de referent pre Schuller Liblóy.

In siedint'a din 28 Sept. 1868, au referat deputatulu Fluger despre unu emis u ministerialu prin care s'au tramsu protocoile universitatii din urma inchisa in Februarie a. c. esprimendu-si totu odata (ministeriulu) neplacerea cu procedura observata de Universitatea respectiva, la redicarea din postulu de Comesu alui Conrad Schmidt si inlocuirea lui cu Dnulu Conrad Mauritiu si propune a se luă spre scientia.

La acăta propunere s'au incinsu o desbatere, la care au luatu parte Dr. Lindner pledându pentru propunerea referentului — iéra Bedeus si altii pentru a se pune emisulu ministeriale respectivu simpliciter ad acta, ce cu majoritate de voturi s'au si primitu.

In siedint'a tenua in 3 Oct. 1868, dupa certirea protocolului siedintiei trecute, se incepe o contrôversa intre Schuller Liblóy, Dr. Lindner si Bedeus, din cauza ca la desbaterea din siedint'a trecuta, in privința emisului ministerialu, despre care amu vorbitu mai in susu — nu li s'ară fi lăuatu la protocolu totu motivele — si obiectiunile făcute.

Dupa compunerea controversiei respective — se referă unele cause economice — intre cari Mangesius — refereaza despre opininnea de dreptu data de advocatulu nationalu Wilhelm Bruckner asupr'a prevaricărilor patrate de membrii comunei Porcesci in padurile tienătoare de dominiulu Talmaciului;

Propunerea referentului in acăta causa merge intr'acolo; ca dupa ce comun'a amintita au devastat padurile respective fără de nici o crutiare, — asiă pentru padi'a acelor a pre venitoriu sa se inmultește personalulu silvanale — sa se roge pre-sidiulu universitatii, ca sa mijlocescă dela Inaltulu Ministeriu ungurescu ajutoriu pentru oprirea prevaricărilor din partea numitei comune pre venitoriu.

In contr'a propunerei din urma, — s'au ridicat deputatulu Oresciei Dobo — si intr'o vorbere tenua in limb'a română, arata, ca dupa cum s'au vedintu din referad'a respectiva — prevaricările respective s'au făcutu din partea porcescenilor, pre atunci — pre căndu densii erau in procesu cu posessoratulu 7-loru județie pentru acele paduri — prin urmare credindu-se densii de proprietarii padurilor acelor a — cu atât'a mai vertosu cu cătu ca densii, si nu posessoratulu, au fostu in posessiunea faptică a acestoru paduri — nu poate sa ha vorba despre prevaricări din partea numitei comune. Ci dens'a numai au făcutu intrebuităre de dreptulu seu — si prin urmare

nefiindu causa pentru a se cere ajutoriulu ministerialu — face propunere, a se lasă afara propunerea referentului in acăta privința. —

Venindu la votisare, propunerea lui Dobo e de, si se primește propunerea referentului. —

In siedint'a din 5 Octobre a. c. s'au pertracat parerea de dreptu a advocatului nationalu Bruckner, in privința intrebuitării dreptului de venato, pescuitu etc. din partea posessoratului scăunului Salistei, si Talmaciului, in comunele tienătoare de acestea scăune.

Si aici s'au primitu propunerile referentului — ca pre calea legei ordinare sa se sustina drepturile respective — si unde nu s'au intrebuiti de multu sa se cerce pre ori si ce cale a se aduce in valoare. —

Vorbirea deputatului Mercurea dlu Hannia, tenua totu in limb'a română — si propunerea densulu, au avutu totu acela resultatu că si a lui Dobo — primindu-se cu majoritate de voturi propunerile referentului. —

In siedint'a din 7 Oct. 1868 au fostu la desbatere propunerea deputatului Mager — ca universitatea sa roge pre consistoriulu evang. inter, ca acel'a pentru inaintarea industriei in fundulu regiu — sa schimbe 2 gimnasie sasesci — in gimnasie reale. —

Acăta propunere firesce a cadiutu. —

A doar'a propunere a deputatului Mager — care poftea, că sa se roge deputatii tierei sasesci (?) din diet'a Pestei, că sa mijlocescă, concessiune pentru facerea drumului de feru pre la Varing si Eketley pâna la Buzău, — dupa ce Hannia au observatul totu in limb'a română, ca densulu nu cunoșce in diet'a din Pest'a deputati ai tierei sasesci — asemenea au cadiutu. —

Protocolulu.

Siedintie XV.

(Extraordinaria)

tenua in partea directionei asociatiunei nationale aradane pentru cultur'a poporului român in Aradu in 13 Sep. 1868.

(Capetu.)

de fatia anu fostu:

Presedintele: Ilustr. Sea d. Antoniu Mocioni, directoru primariu, dd membri Mirone Romanulu directoriu secundariu, Dr. Alessandru Mocioni, Stefanu Adamu, Dr. Atanasiu Siandoru, Ioanu Popoviciu Desseanu, Ioane Rosiu, Lazaru Ionescu fiscalu, Emanuil Missiciu percepto, Stefanu Siorbanu b. bliotecarin, si Ioann Goldisiu esactoru. Notariu Petru Petroviciu.

122. Cetindu-se protocolulu siedintiei a XIV extraordinarie de ieri, s'a autenticat.

Determinat: Se ia spre scientia.

123. Domnul Michailu Besanu asesorul la tribunalulu comitatensu alu Carasiului din Lugosiu, cu reducere la scrisoarea sea din 28 Aprilie a. c. prin care au lăuatu asupra-si sarcin'a compunerei "panegirielui" orenduitu de ultim'a adunare generala pentru premerita suvenire a reposatului si neutatalui barbatu alu nationei nòstre Georgiu Pop'a aduce la cunoștința directionei, cumca au făcutu pasii de lipsa pentru procurarea datelor referitoare la biografi'a reposatului adresându-se in privința acăta cătra unii domni cunoscuti si amici a-i reposatului — care date insa necapetându-le, nu a fostu in stare de a compune opulu promis u pre adunarea generala de acum'a.

In legatura cu acăta inșinutare dlu comembro Ioann Popoviciu Desseanu aduce la cunoștința directionei, ca dlu comembro Dr. Iosifu Hodosiu dupa inșinutarea primita au gatit unu panegiriu care insa de astădatu — fiindu indepartat la Bucuresci — nu l'au pututu tramite pre adunarea generala de acum'a.

Determinat: Aceste inșinutări se ieu spre scire si prin reportulu generulu alu directionei se vor aduce la cunoștința adunării generale.

124. La motiunea notariului directionaliu Petru Petroviciu in privința conditiunilor concursuali pentru stipendiele asociatiunei pre săm'a studintilor seraci, si despre modalitatea estradării atestatelor de paupertate a suplicantilor; comisiunea insarcinata cu cenzurarea acestei motiuni la decizul de sub Nr. 80 asterne operatulu seu.

Determinat: Modificarea comisionala la motiunea notariului in urmatorulu chipu:

I. Atestatele de pauperitate suntu pre lângă subscrierea Antistieci comunale a se subscrive și din partea parochului concernentu proovediendu-le din partea acelora toto-data și cu sigilele oficiale.

II. Atestatulu ca se pôta servî de baza la censurarea suplicei, e de lipsa se aiba urmatörile calități:

a) Se enuncie că óre are suplicantulu parinti, seu rudenii mai de aprópe, dela cari aru poté sperá ajutoriu?

b) Au acestia ceva avere seu ba? și de au, a se descrie precisu averea miscatôre ori nemiscatôre

c) Caracterulu, deprinderea și isvorulu traiului parintiloru, respective rudenieloru suplicantului.

III. Documentarea, ca are suplicantulu ajutoriu și din alte parti, seu bâ? și de are, și cătu e ajutoriulu? primindu-se, este a face amintire despre aceea in raportulu generalu alu directiunei ce se va asterne adunâri generale.

125. Cu privire la dicisulu de sub Nr. 99 comisiunea emisa pentru paragrafisarea regulamentului casei intregitu, asterne operatulu seu.

Determinatu: Regulamentulu casei reintregitu cu cele naceasarie, se va substerne adunâri generale.

126. Se ceteșce raportulu generalu alu directiunei in tota estensiune sa. —

Determinatu: Raportulu generalu alu directiunei incheiandu-se, se vu substerne adunâri generale. —

127 Pentru autenticarea protocolulu acestei siedintie

Determinatu: Se desige terminu pre mane la 8 óre diminéti'a, la care toti domnii presenti suntu poftiti a se infatisia.

Protocolulu acest'a in siedinti'a ultima estraordinaria directiunala a XV, cindu se s'a autenticat in Aradu, in 14 Sept. n. 1868.

Directiuea Asociatiunei natuiale aradene pentru cultur'a poporului român.

Antoniu Mocioni m/p.,
directorul primariu.

Petru Petroviciu m/p.,
notariu directiunalu.

Branu, 6 Octomvre.

In urm'a concessiunei Inaltului Guvern reg. transilvanu dñ 16 Iuliu 1868 nr. 12,764 pentru de a puté tiené și comun'a colectiva Branulu dôu terguri de tiéra pre anu și adeca unulu in 8 Augustu și cel'a-laltu in 6 Octomvre, celu dñtaju dara se s'i tienù in 5 și 6 ale lunei curente. Oménii din deosebitele comune vecine ocupasera locul destinat pentru tergu asiá, incâtu cu mare greutate puleai sa umbli prin multimea poporului. Tergulu de vite cornute de-si cam oprito (?) pentru fric'a de bôla, dara totusi a fostu destulu de formosu, cu deosebire au fostu multe oi și porci cari s'au venduto cu uno pretiu destulu de bunu; asiá d. e. o parerie de boi muentenii că de 4—5 ani s'au venduto cu 140—145 fl. Parechi'a de oi cu 9—10 fl. Uno porcu grasu se vindea cu 35—40 fl. Marti in 6. se tienù tergulu asiá numitul liberu (slobodu). La acésta inca au fostu reprezentate mai tote productele necesarii: cucurudiu, grau, brândia, lana etc. erau din abundantia. Lips'a s'a simtitu numai de maestrii, pentru ca acest'a fiindu ocupati forte tare cu lucrulu in România, nu potura luá parte in numeru mare.

Sperâmu insa, că la tergulu venitoriu, ce se va tiené in 8 Augustu ale anului 1869, voru veni și mai multi vendoritori și cumpératori decât la cest'a dintâi, pentru ca si proverbulu dice, ca: „totu inceputulu e greu.“ Y. P.

Principatele române unite.

Bucuresci 16/28 Septembre.

Ieri, adeca Dumineca in 15/27 Septembre a cadem'a literaria româna a tienutu siedinti'a sea ultima insessiunea de estimu.

La acésta siedintia fu de fatia Mari'a Sea Dlu Carolu, ministrii, multi episcopi și o suma mare de inteligenți interesati pentru progresulu literaturei, — cu uno cuventu, a fostu un'a dintre siedintiele cele mai cercetate din căte a vediutu sal'a Museelor (acum a Senatului).

Presiedintele Academiei d. Ioann Eliade Radulescu luá cuventulu a insirá multele oferte și sacrifice, ce Domnulu românilor le pune neincetata pre altariulu literaturei și culturei nationalităției românesci. Pomenesc deschilinitu despre Atlantele romanescu, făcutu cu spesele Mariei Sele și imparatitul gratisu scóleloru. Pentru acestea se rostesce Domnitorului devotamentu și recunoscintia profunda.

Domnul Carolu I respusne astfeliu la salutarea presiedintelui:

„Sum mandru de me astazi in mijlocul d-vostre că membru dara și că protectoru. Vedu cu mare, bucuria ca a-ți pusu iute fundamente pentru templulu lui Apolonus in România.

„Istori'a ne arata ca o natuine, care tiene la desvoltarea artiloru și sciinteloru, ajunge lesne acesu fericitul scopu, ce este marimea, tari'a și independentia unui poporu.

„Dorescu deci ca toate lucrările D-Vostre se fie binecuvantate pentru fericirea Românilor.“

Nu mai scim daca acestoru cuvinte dise seu persoanei carea le dicea se atribuim ceea ce urmă, adeca bucuri'a și placerea generala ce se vedea pre fetiele presintiloru.

Secretariulu generalu alu Academiei și-facu raportulu seu despre aptivitatea Academiei, ce ne este deja cunoscuta și de aceea nu mai recapitâlâm singurătatele afaceri.

Numerulu academiciloru s'a sporito prin alegarea a loru trei insi: Georgiu Sionu, Mihai Cogalnicianu și A. Papu Ilarianu.

Dintre gramaticele incuse s'au premiatu un'a alu căreia moto este: „Si consuetudo vicerit, vetus lex sermonis abolebitur.“ Quintilianu. Pre cându scriu acestea, inca n'am scire despre frângerea epistolei ce contineau numele autorului acestei gramicice.

Urmâ academiculu Hodosiu a face istoria artelor, era academiculu Urechea vorbi despre limb'a friaulica in asemenare cu româneșca nostra. Amendoi fusera ascultati cu atentiune. Tem'a lui Urechea, pâna acum nedesbatuta de filologii nostri, va face cetitoriloru plâcere multa și de aceea acceptâmul cu doru ca d. Urechea s'o dec la tipariu. „Alb.“

Varietati.

** Reuniunea s'od aliloru români din Sabiu se va produce luni sér'a cu cantâri și declamatiuni in sal'a dela „Corón'a Ungariei“.

** Dela Gimnasiulu gr. cat. româno din Nasaudu primirâmul raportulu anualu pentru anul scolasticu 1867/8. In acestu anu au fostu in cele cinci clase gimnasiale ce le avu gimnasiulu pâna acum 120 scolari, intre cari dupa nationalitate 118 români și doi magiari; ieéra dupa religiune 103 gr. cat. 15 gr. or. și 2 rom. cat.

** Cestiunea naționalităților la diet'a Ungariei. Comitetulu emisul din sinulu dietei spre desbaterea cestiuniei și formularea unui proiectu in privint'a acésta a avutu in 4 octobre siedintia. Consultarea se inverti in giurulu cestiuniei ca nu aru fi mai cu scopu, ca in locu de a se luá in desbatere protectul sub comisiunei de unuspradiece sa se provoce ministeriulu sa-si arate, și elu principiele sele in cestiunea acésta pentru ca pre calea acest'a fiindu membri naționalităților reprezentati in subcomitetu s'ar putea mijloci unu proiectu care sa tréca fără multa desbatere și care sa multiamesca naționalitate.

* Ex principele Karageorgievics fù dusu in 4. oct. noptea sub escorta militară la Semlinu spre alu confrontă.

36—2 Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor deschise de doi invetitori la scol'a Comunale gr. or. din Pianulu de susu protopresbiteratulu Sabesiului se escrie concursu.

Emolumintele suntu:

- pentru Invetitorulu clasei incepatore 100 fl. v. a. din casa alodiala, 20. cr. de fiecare scolariu, 2º lemne și quartiru liberu.
- pentru cele de clas'a a II 220. fl. v. a. din alodiu 50. cr. de totu scolarulu 20 lemne și locuintia corespondiatore.

Doritorii de a castigá vre-unulu din acestea posturi au de a-si asterne la tota intemplarea pâna la 12/25 Octombrie 1868 subsemnatului Inspectoratul scol. distr. cererile sele timbrate impreuna cu documentele urmatore și anume:

a). Atestatu ca au absolvatu gimnasiulu de josu si cursulu pedagogicu seu clericalu.

b). Atestatu despre purtarea de pâna aci și ca scie cântarile bisericesci și tipiculu, și

c). Atestatu — pentru Invetitorulu de a II. clasa despre cunoștiint'a limbei germane, cei mai multi calificati se voru preferi. —

Sabesiu in 24 Septembre 1868.

Inspectoratul scolare district. gr-or.
Ioan-n Tipeliu,
Protopopu.

33—2

Concursu.

Pentru ocuparea postului de alu 2le parochu la biseric'a resaraténa ortodoxa cu chramulu S. Treimi din Preurbiulu Brasiovului pre Tocile, se escrie prin acésta concursu, cu terminu pâna la serbatorea S. S. Archangeli din 8. Novembre a. c.

Concurrentii la acestu postu trebuie sa fie indizi de acei'a, carii dupace au absolvatu celu putinu gimnasiulu inferior și cursulu de trei ani theologicu — sau deprintu și in chiamarea invetiatoreasca, și au purtari morale frumose și exemplare. Densii și voru tremite la Prénomoratulu Domnu Protopopu alu locului Iosifu Baracu petitiunile loru, provediute cu documentele despre posiederea mentionatelor recerintie, și cei mai cualificati dintre ei se voru preferá la punerea in candidatiune.

Brasiovu 22 Septembre 1868.

Comitetulu parochiale dela biseric'a ortodoxa-resaraténa cu chramulu S. Treimi pe Tocile in Brasovu.

35—2

Concursu. *)

La unu ajutoriu de 25 fl. v. a. destinat unu invetiacelu de meseria, amesuratul Conclusului Comitetului Asociatiunei adusu in siedinti'a de astâdi, se publica prin acésta de nou concursu cu terminulu pân' in 31. Octobre c. n. a. c.

Respectivii competitori au de a-si asterne la comitetulu Asociatiurei pâna la terminulu idigitatu, concursele loru provediute cu carte de botezu, cu testimoni'a demne de credintia despre portarea loru, cum și despre diligint'a și desteritatea dovedita in specialitatea de meseria spre acârei invetiare s'a consacrato.

Sabiu in 6. Octobre c. n. 1868
Dela Comitetulu Asociatiunei transilvane române.

*) Celealte diuarie române inca suntu rogate a produce in colonele sale acestu concursu.

34—2

Concursu. *)

De óre ce la unu stipendiu de 100 fl. destinat pentru unu tineru ascultatoriu de drepturi, afară de patria, in urm'a publicarei Concursului din 8 Septembre a. c. n'a competitu, de cătu singuru numai unu concurrente, acârui concursu inse, nefindu provediutu cu testimoniu scolaristicu recerutu nu s'a potutu luá in consideratiune, prin urmare, numitul stipendiu, conformu conclusului adusu in siedinti'a comitet. de astâdi, dechiaranduse de vacante, se escrie prin acésta de nou Concursu cu terminulu pâna in 31 Octobre c. n. a. c.

Concurrentii la susu numitul Stipendiu, pâna la terminulu mai susu indigitatu, au de a-si trimite la Comitetulu Asociatiunei concursele loru provediute a): cu atestatu de boteziu, b): cu testimoniale scolare, despre progresul in studii, și in urma c:) cu testimonie demnu de credintia despre lipsirea mijlocelor necesarie la cotinuarea studielor.

Sabiu in 6 Octobre c. n. 1868.

Dela Comitetulu Asociatiunei transilvane române.

*) Cele alte diuarie suntu rugate a reproduce in colonele sale acestu concursu.

Indreptare. In nrulu trecutu la cuventarea dlui dep. Ratiu, pag. 314 col. II sîrulu alu 2-lea de dinjosu in locu de: „Scurtându-li-se“ e de a se indreptá: **Scrutându-li-se** tôte. . . .